

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/228059, Demontaz-obiektu-propagandowego-polsko-radzieckiego-braterstwa-broni-briefing-pr.html>
28.02.2026, 10:44

Demontaż obiektu propagandowego „polsko-radzieckiego braterstwa broni” – briefing prasowy dr. hab. Karola Polejowskiego zastępcy prezesa IPN – Płoty, 18 sierpnia 2025

18 sierpnia w Płotach (pow. gryficki) o godz. 10.00 usunięty zostanie jeden z ostatnich symboli propagandy komunistycznej na Pomorzu Zachodnim. Decyzja ta jest odpowiedzią na społeczne oczekiwania oraz efektem konsekwentnej polityki lokalnych władz samorządowych, dążących do oczyszczenia przestrzeni publicznej z symboliki totalitarnej. Wydarzeniu będzie towarzyszyć briefing prasowy dr. hab. Karola Polejowskiego, Zastępcy Prezesa IPN, podczas którego przedstawione zostaną cele, znaczenie i społeczny wymiar tej decyzji.

13.08.2025

Zapraszamy do obejrzenia relacji na żywo:

Demontaż obiektu, organizowany przez Instytut Pamięci Narodowej, jest realizacją postulatu Burmistrza Płotów i Rady Miejskiej. W lipcu 2024 r. Burmistrz Płotów zwrócił się do Instytutu o opinię w sprawie rozbiórki upamiętnienia. IPN uznał jego usunięcie za zasadne i w listopadzie 2024 r. podpisał z Gminą Płoty porozumienie, obejmujące nie tylko demontaż, lecz także realizację nowego upamiętnienia.

Tak zwany „Pomnik polsko-radzieckiego braterstwa broni” upamiętnia wydarzenie, które w rzeczywistości nigdy nie miało miejsca. Monument poświęcony jest Armii Czerwonej, która 5 marca 1945 r., siłami 1 Armii Pancerniej Gwardii I Frontu Białoruskiego, zajęła Płoty bez udziału polskich jednostek tzw. ludowego Wojska Polskiego podporządkowanych sowieckiemu dowództwu. Obiekt ten, przez dziesięciolecia obecny w przestrzeni publicznej, jest reliktem minionej epoki i stanowi symbol sowieckich wpływów w regionie. Jego usunięcie jest istotnym krokiem w procesie dekomunizacji, a także symbolicznym rozliczeniem z przeszłością.

Wymieniony obiekt propagandowy znajduje się przy ul. Dworcowej, na placu przed dworcem PKP i PKS. Według dokumentów przechowywanych w Archiwum Akt Nowych pierwszy monument Armii Czerwonej wzniesiono w tym miejscu w 1955 r. z inicjatywy władz kolejowych. Była to ceglana, otynkowana konstrukcja w kształcie stożka, o wysokości ok. 3 m, z przymocowaną czerwoną gwiazdą.

Obecny obiekt powstał w 1977 r., z okazji 700-lecia nadania Płotom praw miejskich. Fundatorami były ówczesne władze wojewódzkie, przy wsparciu finansowym gminy. Należy do grupy podobnych upamiętnień stawianych na szlaku bojowym II Armii Wojska Polskiego, związanych z ofensywą w 1945 r. w kierunku Berlina. Jest poświęcony także wkroczeniu do Płotów 5 marca 1945 r. 1. Armii Pancerniej Gwardii 1. Frontu Białoruskiego. Rzeźba przedstawia żołnierza niosącego na ramieniu rannego towarzysza, trzymającego w dłoni granat. Napis na postumencie brzmi: „Z regionu Płot w dniu 10 marca 1945 r. oddziały 4 Dywizji Piechoty im. Jana Kilińskiego 1 Armii Wojska Polskiego we współdziałaniu z Armią Radziecką rozpoczęły działania bojowe w

kierunku Golczewa”.

Po zajęciu Płotów w 1945 r. miasto przejęła administracja polska, co zapoczątkowało napływ polskich osadników oraz wysiedlanie dotychczasowych mieszkańców do Niemiec. Zniszczenia spowodowane działaniami wojennymi były stosunkowo niewielkie i wynosiły ok. 22% infrastruktury miasta. Jednak do 1946 r. wzrosły one do ok. 40%, głównie wskutek grabieży i dewastacji dokonywanych przez szabrowników oraz przemieszczających się oddziałów Armii Czerwonej, które wywoziły z miasta wszystko co miało jakąkolwiek wartość.

Na terenie Polski wciąż pozostają obiekty propagandowe fałszujące najnowszą historię Polski. Instytut Pamięci Narodowej prowadzi działania, wynikające z Ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego, mające na celu usunięcie z przestrzeni publicznej tego typu obiektów, propagujących zbrodniczy system komunistyczny.

Dekomunizacja przestrzeni publicznej

Akty prawne

- [Ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej](#)
- [Ustawa z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej](#)
- [Ustawa z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej](#)
- [Ustawa o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki – TEKST JEDNOLITY](#)

Dekomunizacja pomników

- [Oświadczenie Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej w sprawie dekomunizacji przestrzeni publicznej](#)
- [Komunikat w sprawie usuwania z przestrzeni publicznej pomników propagujących komunizm lub inny ustrój totalitarny](#)

Lokalizacja: Płoty (powiat gryficki), ul. Dworcowa, przy dworcu PKP i PKS

Kontakt dla mediów:

dr Rafał Kościański

p.o. rzecznik prasowy IPN

tel. +48 735 205 793

rzecznik@ipn.gov.pl

Oddział IPN w Szczecinie

Marcin Górka
tel. +48 607 600 891
Marcin.Gorka@ipn.gov.pl

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Ploty

Szczecin

Briefing